

فهرست

۷	پیش‌گفتار
۱۱	فصل یکم: مفاهیم پایه
۳۷	فصل دوم: فضا
۵۵	فصل سوم: بسط‌هایی از معناهای فضایی
۸۹	فصل چهارم: مقوله‌های شعاعی
۱۱۵	فصل پنجم: ساخت‌ها
۱۵۳	فصل ششم: فضاهاى ذهنی
۱۷۹	فصل هفتم: تغییر زبان
۲۰۵	فصل هشتم: اسامی شمارا و ناشمارا (جنس)
۲۱۹	فصل نهم: کاربردهای ادراکی و غیرادراکی افعال
۲۳۳	فصل دهم: علیّت و کارگزاری
۲۵۳	فصل یازدهم: زبان‌شناسی شناختی و تحلیلِ گفتمان
۲۷۱	فصل دوازدهم: فرایندهای سازنده‌گرا در گفتمان
۲۹۳	فصل سیزدهم: خلاقیت و ماهیت معنا
۳۱۳	کتاب‌نامه

پیش‌گفتار

مشکل عمده‌ی بیش‌تر نظریه‌های زبان‌شناسی معاصر این است که با یک صورت‌گرایی خشک و مرموز با «غیر‌خودی‌ها» برخورد می‌کنند. احتمالاً بیش‌تر خوانندگان این کتاب تعجب خواهند کرد که زبان‌شناسی شناختی یک استثنا بر این قاعده است. این گفته به این معنا نیست که مدل شناختی فاقد ابزار نظری است. درست برعکس، برخی مطالعات پیش‌رفته در نظریه چالش فکری بزرگی را مطرح می‌کنند و مبتنی بر استدلال‌های ظریفی هستند که گستره‌ی وسیعی از مفاهیم را فرامی‌خوانند، مفاهیمی که به راه‌های پیچیده‌ای با هم برهم‌کنش می‌کنند. اما، دست‌کم، ماهیت نظریه به گونه‌ای است که هیچ مانع صوری بزرگی بر سر راه کسانی که خارج از این چارچوب کار می‌کنند و می‌خواهند با این رویکرد آشنا شوند، به این امید که بر دامنه‌ی بینش خود در مورد دانش زبان بیفزایند، قرار نمی‌دهد.

در این کتاب من تلاش کرده‌ام، بدون کاستن از ظرافت‌های رویکرد، نظریه را برای گستره‌ی وسیعی از خوانندگان دست‌رس‌پذیر سازم. اتفاقاً این نوشته پی‌آمد اجتناب‌ناپذیر تدریس یک دوره درس زبان‌شناسی شناختی برای دانش‌جویان دوره‌ی کارشناسی در مراحل اولیه‌ی تحصیلات خود بوده است. در نتیجه، کتاب هیچ دانش مقدماتی‌ای را پیش‌فرض نمی‌گیرد، هرچند انتظار می‌رود آن‌هایی که آشنا هستند — مخصوصاً کسانی که اطلاعاتی در مورد نظریه‌ی زایشی دارند —